

Gorzów Wlkp., 07 lutego 2019r

pieczęć LPWIS w Gorzowie Wlkp.

HK.1611.7.2018

Znak sprawy:

OLD

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
W POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W NOWEJ SOLI**

1. Data rozpoczęcia kontroli: 01 października 2018r.

Data zakończenia kontroli: 17 października 2018r.

Kontrolowane komórki organizacyjne PSSE: Sekcja Higieny Komunalnej.

3.1. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby/ osób przeprowadzających kontrolę zgodnie z upoważnieniem LPWIS – upoważnienie nr KD-222.7.30.2018 z dnia 25 września 2018r.:

Iwona Adamczyk – młodszy asystent Oddziału Higieny Komunalnej,

Maria Michalik – starszy asystent Oddziału Higieny Komunalnej,

Magdalena Semak – stażysta Oddziału Higieny Komunalnej,

Agnieszka Woźniczka - kierownik Oddziału Higieny Komunalnej.

3.2. Imię i nazwisko osoby/ osób biorących udział w kontroli ze strony PSSE w Nowej Soli:

4. Zakres kontroli (w tym przedmiot i okres objęty kontrolą):

Nadzór nad warunkami higieny środowiska:

- organizacja pracy sekcji higieny komunalnej, realizacja planu pracy, ewidencja placówek, dokumentowanie prowadzonych działań kontrolnych, prawidłowość prowadzonego postępowania administracyjnego,
- ocena prawidłowości przeprowadzania kontroli obiektu użyteczności publicznej,
- nadzór nad jakością wody do spożycia, wody na pływalniach oraz wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli w okresie od 01.01.2017r. (m.in. współpraca z przedsiębiorstwa wodociągowymi, wydawanie ocen o jakości wody, postępowanie w przypadku przekroczeń badanych parametrów, ocena prawidłowości pobierania próbek wody do badań),
- nadzór nad obiektami użyteczności publicznej na przykładzie losowo wybranej dokumentacji, w tym ocena postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w okresie od 01.01.2017r.,
- nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w okresie od 01.01.2017r.,
- rozpatrywanie skarg, wniosków i interwencji w okresie od 01.01.2017r.
- ocena realizacji zaleceń ujętych w: Wystąpieniu pokontrolnym z dnia 13 października 2015r., HK.1611.5.2015 oraz Wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 czerwca 2016r., HK.1611.2.2016.

5. Wyniki kontroli: pion nadzorowy*/~~pion ekonomiczno-administracyjny*~~/ pion laboratoryjny*:

- w obszarze higieny komunalnej

Obsada kadrowa w Sekcji Higieny Komunalnej

W pionie higieny komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli zatrudnionych jest

5 osób zgodnie z poniższą tabelą:

Wszyscy pracownicy uczestniczą w sporządzaniu harmonogramu kontroli, zajmują się nadzorem nad obiektami użyteczności publicznej, nadzorem nad ekshumacjami, rozpatrywaniem interwencji, sporządzaniem informacji zbiorczych i sprawozdań oraz wykonują prace administracyjne, każdy w zakresie prowadzonej sprawy. Pracownicy są przygotowani do przejęcia zadań w przypadku nieobecności drugiej osoby. Osobami odpowiedzialnymi za realizację zadań związanych z nadzorem nad jakością wody do spożycia oraz wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli są

Natomiast pobieraniem próbek wody do badań zajmuje się głównie . Wszyscy pracownicy Sekcji posiadają certyfikat próbkobiorcy.

Ewidencja nadzorowanych obiektów, planowanie kontroli oraz realizacja zadań (w tym kontroli) ujętych w rocznym planie pracy

Ewidencja nadzorowanych obiektów prowadzona jest w wersji elektronicznej, na bieżąco uzupełniana i aktualizowana. Według stanu na dzień kontroli pod nadzorem znajdowało się 567 obiektów, w tym: 171 obiektów wysokiego ryzyka, 206 obiektów średniego ryzyka, 190 obiektów niskiego ryzyka.

W Planach zasadniczych zamierzeń Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli na rok 2017 i 2018 ujęte zostały do realizacji zadania zgodnie z wytycznymi Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. Zadania zaplanowane do realizacji wykonywane są terminowo, w pełnym zakresie, co jest odnotowywane na bieżąco w planie pracy.

Harmonogramy kontroli opracowywane są według zaleceń i wytycznych LPWIS, tj. z uwzględnieniem podziału obiektów na stopnie ryzyka.

Analiza planu kontroli za rok 2017 wykazała, iż w planie ujęto: 100% (167) placówek z grupy wysokiego ryzyka, 60% (122) obiektów średniego ryzyka oraz 46% (90) obiektów niskiego ryzyka - wykonano 94% zaplanowanych kontroli. Według oświadczenia pracowników nie wykonano wszystkich kontroli z uwagi na likwidację obiektów.

W harmonogramie kontroli na rok 2018 ujęto 362 obiekty, w tym 100% (171) obiektów wysokiego ryzyka, 47% (97) średniego oraz 49% (94) obiektów niskiego ryzyka. Według wyjaśnień pracowników Sekcji objęcie nadzorem większej liczby obiektów niskiego ryzyka w stosunku do wytycznych w tym zakresie, wynika z tego, iż pod nadzorem znajduje się znaczna liczba ośrodków wypoczynkowych (wg wytycznych grupa niskiego ryzyka), które m.in. z uwagi na wypoczynek dzieci i młodzieży kontrolowane są co roku.

W okresie III kwartałów 2018r. wykonano 66% rocznego planu kontroli, w tym 72% planu kontroli obiektów wysokiego ryzyka, 54% obiektów średniego ryzyka oraz 68% obiektów niskiego ryzyka.

Ocena nadzoru nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi

Pod nadzorem PPIS znajduje się 39 wodociągów publicznych oraz 43 inne podmioty zaopatrujące w wodę. Dokumentacja nadzorowanych ujęć wody gromadzona jest w osobnych teczkach, w których znajdują się protokoły z kontroli, oceny jakości wody, sprawozdania z kontroli wewnętrznej oraz w przypadku stwierdzonych

nieprawidłowości akta prowadzonego postępowania administracyjnego. Korespondencja z przedsiębiorstwami, dokumentacja związana z zatwierdzeniem harmonogramów gromadzone są w osobnych segregatorach.

Administratorzy wodociągów będący przedsiębiorcami zawiadamiani są o kontrolach zgodnie z obowiązującymi przepisami, a podczas pobierania próbek wody do badań sporządzane są protokoły z kontroli. Na podstawie analizy ww. protokołów stwierdzono, iż w niektórych przypadkach kontrole w zakresie pobierania próbek wody do badań wykonywane są jednoosobowo (np. protokół z kontroli nr HK.9020.32.40.5.2018 z 11 września 2018r.).

Na podstawie dokumentacji wodociągu publicznego w Starym Strączu, administrowanego przez [redacted] ustalono, iż podpisywane są z przedsiębiorstwami wodociągowymi protokoły uzgodnień. [redacted] przekazał protokół pismem z dnia 13 lutego 2018r. znak: ST.401.22.2018 – do protokołu załączono wykaz punktów pobierania próbek wody dla wszystkich wodociągów oraz informacje o poszczególnych wodociągach wg wzoru przekazanego przez PPIS, wskazano także laboratorium wykonujące badania

Jak wynika z dokumentacji wcześniej PPIS pismem z dnia 05 stycznia 2018r. znak: HK.9020.32.37-41.1.2018 przekazał zatwierdzony harmonogram badań w ramach kontroli wewnętrznej wraz z wykazem oznaczanych parametrów. W aktach brak pisma przedsiębiorstwa przekazującego harmonogram do zatwierdzenia.

Według oświadczenia pracowników Sekcji w zdecydowanej większości harmonogramy badań w ramach kontroli wewnętrznej sporządzane są w PSSE i przekazywane administratorom wodociągów. Nie ulega wątpliwości, iż podczas ustalania harmonogramu badań w ramach kontroli wewnętrznej niezbędne są konsultacje administratorów wodociągów z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jednak harmonogram powinien być przedstawiany do zatwierdzenia PPIS.

Wyniki z kontroli wewnętrznej, według oświadczenia pracowników, w większości przekazywane są regularnie do PSSE. Analiza harmonogramu badań wodociągu publicznego w Starym Strączu wykazała, iż sprawozdania z badań przekazywane były przez administratora wodociągu systematycznie.

PPIS na podstawie sprawozdań z badań wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego wydaje oceny jakości wody na podstawie § 21 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wydaje oceny stwierdzające przydatność wody do spożycia. W zależności od wielkości wodociągu i związanej z tym liczby wykonywanych badań, oceny wydawane są po jednostkowych sprawozdaniach lub wydawana jest wspólna ocena dla kilku sprawozdań, np. ocena jakości wody dla wodociągu publicznego Stare Strącze z dnia 24 września 2018r. znak: HK.9020.32.40.6.2018.

Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami PPIS przygotowuje:

- oceny okresowe jakości wody na podstawie § 22 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia – przekazywane właściwemu wójtowi/burmistrzowi/prezydentowi (np. ocena okresowa jakości wody z dnia 26 marca 2018r znak: HK.903.32.2018 przekazana Burmistrzowi Miast i Gminy Otyń);
- oceny obszarowe jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie § 23 ww. rozporządzenia – przekazywane władzom samorządowym, np. ocena obszarowa jakości wody przekazana Burmistrzowi Miasta i Gminy Bytom Odrzański pismem z dnia 26 marca 2018r. znak: HK.903.32.2018 (ocena zawiera informacje określone w § 23 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia).

Nadzór nad materiałami mającymi kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Z wykazu dostępnego w Sekcji Higieny Komunalnej wynika, iż PPIS w 2018r. wydał 5 ocen higienicznych na zastosowanie preparatu do uzdatniania wody (1) oraz dla materiałów i wyrobów stosowanych do dystrybucji wody (4).

Należy zauważyć, iż w aktualnym stanie prawnym państwowy powiatowy inspektor sanitarny:

- wydaje ocenę higieniczną dla materiału lub wyrobu stosowanego w procesach uzdatniania wody – na podstawie dokumentacji przedłożonej przez producenta lub dystrybutora lub podmiot ubiegający się o zastosowanie materiału lub wyrobu stosowanego w procesach uzdatniania wody;
- weryfikuje, czy materiał lub wyrób stosowany do dystrybucji wody nie uwalnia do wody niebezpiecznych substancji, które w inny sposób negatywnie wpływają na jakość wody – na podstawie dokumentacji przedłożonej przez podmiot zamierzający zastosować materiał lub wyrób do dystrybucji wody.

W związku z powyższym w ww. 4 przypadkach należało dokonać stosownej weryfikacji.

Ocena higieniczna na zastosowanie preparatu do uzdatniania wody wydana została w oparciu o dokumenty przedstawione przez _____, w tym atest

higieniczny wydany przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny. W ocenie wskazano, iż wydana jest na okres 12 miesięcy liczonych od dnia rozpoczęcia stosowania preparatu pod warunkami: okresowej kontroli stężenia fosforanów w wodzie; kontroli wskaźników mikrobiologicznych wody; niezwłocznego informowania PPIS o każdym przypadku pogorszenia jakości wody. Brak jednak informacji o harmonogramie monitorowania wymienionych w ocenie parametrów. W dokumentacji brak także sprawozdań z ww. badań.

Ocena postępowania w przypadku wystąpienia przekroczeń badanych parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia

Kontrola realizacji zadań w związku z przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych została przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów wodociągu publicznego Kandlewo, administrowanego przez _____

Z analizy dokumentacji wynika, iż w dniu 17 kwietnia 2018 r. PPIS w Nowej Soli pobrał do badań próbkę wody w punkcie monitoringowym, tj. Kandlewo 40 – studzienka, w ramach nadzoru sanitarnego (parametry gr. A). W dniu 19 kwietnia 2018r. Laboratorium PSSE w Zielonej Górze przekazało sprawozdanie z badań nr OL-LMiP-437/2018, w którym stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego, tj. bakterii grupy coli w ilości 47 jtk/100ml. W związku z powyższym PPIS w dniu 19 kwietnia 2018 r. (znak: HK.9012.1.12.2018), w oparciu o art. 61 §4 Kpa, wszczął postępowanie administracyjne. W zawiadomieniu poinformowano, iż ze względu na niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego PPIS odstąpił od obowiązku zawartego w art. 10 §1 ww. ustawy. Zawiadomienie wysłano za potwierdzeniem odbioru do administratora wodociągu (zwrotka w aktach sprawy) oraz do wiadomości Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa.

W tym samym dniu wydana została decyzja administracyjna znak: 38-ONS-HK-7St/18 z rygorem natychmiastowej wykonalności, w której PPIS stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi produkowanej przez _____

. W decyzji zobowiązano administratora m. in. do:

doprowadzenia wody podawanej z wodociągu publicznego do jakości odpowiadającej wymaganiom określonym w rozporządzeniu;

- zapewnienia odbiorcom zastępczego źródła wody ze wskazaniem, iż woda z zastępczego źródła może być wykorzystywana wyłącznie po przegotowaniu;
- powiadomienia odbiorców wody o stwierdzeniu braku przydatności i możliwości wykorzystywania jej wyłącznie do splukiwania urządzeń sanitarnych;
- ustalenia z PPIS terminu i zakresu realizacji działań naprawczych, mających na celu przywrócić należytej jakości wody;
- w przypadku zastosowania w ramach podjętych działań naprawczych dezynfekcji chlorem lub jego związkami – prowadzenia udokumentowanego monitoringu poziomu chloru;
- poinformowania PPIS o podjętych działaniach naprawczych.

Decyzja została wydana m.in. w oparciu o art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, art. 104 §1 i art. 108 §1 Kpa, § 3 ust. 1, ust. 3 pkt 1, §4 ust. 1 pkt 1, §21 ust. 1 pkt 4, ust. 7, 8

i 9, §26 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (w związku z art. 5 ust. 1, art. 12 ust. 1 i 4 oraz art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Decyzję wysłano do administratora wodociągu drogą elektroniczną w dniu 19 kwietnia 2018 r. oraz za potwierdzeniem odbioru w dniu 20 kwietnia 2018 r. (zwrotka w aktach sprawy).

PPIS wydał komunikat dla mieszkańców na stronie internetowej Stacji, który również został przekazany drogą elektroniczną do LPWIS w Gorzowie Wlkp. (komunikat nr 3 PPIS w Nowej Soli w sprawie braku przydatności wody do spożycia) dodatkowo poinformował Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa, Burmistrza Miasta i Gminy Szlichtyngowa, Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wschowie i Powiatowy Inspektorat Weterynarii we Wschowie z siedzibą w Sławie. Zgodnie z obowiązującą procedurą przekazano meldunek doraźny LPWIS (meldunek doraźny nr 2/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r.).

W dniu 20 kwietnia 2018r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków nałożonych decyzją (protokół kontroli znak: 38-ONS-HK-7-St/19 z dnia 20 kwietnia 2018 r.). W protokole stwierdzono m.in., iż w ramach kontroli wewnętrznej w dniu 19 kwietnia 2018 r. pobrano do badań próbki wody, po czym wdrożono dezynfekcję wszystkich studni za pomocą podchlorynu sodu, administrator przekazał informację mieszkańcom o braku przydatności wody do spożycia (ogłoszenia w formie papierowej oraz mobilnej poprzez głośniki, a także na stronie internetowej). Zakład zapewnił zastępcze źródło wody – cysterna z informacją, że woda jest zdatna do spożycia po przegotowaniu (woda w cysternie napelniana w wodociągu publicznym we Wschowie, Siedlnicy i Przyczynie Górnej – na stacji SUW). W protokole odnotowano także, iż w książce kontroli SUW znajduje się informacja o wymianie pompy w studni nr 4 w dniu 09.04.2018r. oraz wymianie hydrantów Kandlewo nr 5 i Konradowo nr 39A w dniu 17.04.2018 r. Ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji nie wynika natomiast, czy administrator wykonał badania wody po wymianie pompy w studni nr 4 i czy ww. zdarzenie było zgłaszane PPIS, a zgodnie z § 6 pkt 1 c rozporządzenia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonuje badania jakości wody każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody.

Z akt wynika, iż w kolejnych dniach wykonywano z kontroli wewnętrznej pobory próbek wody w punktach monitoringowych – Kandlewo 40 - studzienka i SUW Kandlewo, których sprawozdania z badań przekazywano niezwłocznie do PPIS w Nowej Soli, tj.:

- sprawozdania z badań wykonane przez PSSE w Lesznie Oddział Laboratoryjny, Laboratorium Badań Wody i Gleby: Nr OL.W-52-308S/18 i Nr OL.W-52-309S/18 z dnia 23 kwietnia 2018 r. (pobór 19.04.2018 r.) – w których nie stwierdzono przekroczeń,
- sprawozdania z badań wykonane przez PSSE w Lesznie Oddział Laboratoryjny, Laboratorium Badań Wody i Gleby: Nr OL.W-52-322S/18 i Nr OL.W-52-323S/18 z dnia 25 kwietnia 2018 r. (pobór 23.04.2018 r.) – w sprawozdaniu Nr OL.W-52-322S/18 stwierdzono przekroczenie parametru bakterii grupy coli w ilości 14 jtk/100ml, na którym widnieje adnotacja o utrzymaniu braku przydatności wody,
- sprawozdania z badań nr 293/W/18 i nr 294/W/18 z dnia 26 kwietnia 2018 r. wykonane przez (pobór 24.04.2018 r.) – w których nie stwierdzono przekroczeń.

W dniu 26 kwietnia 2018 r. na podstawie przekazanych sprawozdań z badań nr 293/W/18 i nr 294/W/18 z dnia 26 kwietnia 2018 r., próbek wody pobranych w dniu 24 kwietnia 2018 r. PPIS w Nowej Soli pismem, znak: HK.9020.32.32.3.2018 wydał ocenę o przydatności wody do spożycia, którą przekazano do wiadomości Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa, Burmistrza Miasta i Gminy Szlichtyngowa, LPWIS, Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wschowie i Powiatowego Inspektoratu Weterynarii we Wschowie z siedzibą w Sławie. PPIS wydał komunikat dla mieszkańców na stronie internetowej Stacji, który również został przekazany drogą elektroniczną do LPWIS w Gorzowie Wlkp. (komunikat nr 4 z dnia 26 kwietnia 2018 r.).

Administrator wodociągu pismem z dnia 07 maja 2018 r., znak: 06/OT-1/2018 (data wpływu do PSSE: 09.05.2018 r.) poinformował o możliwych przyczynach skażenia, stwierdzono m. in. iż na wodociągu nie było

żadnych większych awarii na sieci z wyłączeniem dostaw wody ani włączeń energii elektrycznej, jedynie w studni nr 4 uszkodzeniu uległa pompa głębinowa, która została niezwłocznie wymieniona na nową. Ponadto podano, iż po wymianie pompy studnię zachlorowano, jako przyczynę wskazano wysoki poziom wód gruntowych i prawdopodobieństwo intensywnej nawożenia produktami odzwierzęcymi, które mogły być powodem zainfekowania studni. Na podstawie powyższych informacji PPIS w Nowej Soli zgodnie z obowiązującą procedurą przekazał meldunek końcowy LPWIS (meldunek końcowy nr 1/2018 z dnia 7 maja 2018 r.).

PPIS w Nowej Soli w dniu 9 maja 2018 r. dokonał kontrolnego badania wody po zakończeniu działań naprawczych, zgodnie z zapisami w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody do spożycia. – nie stwierdzono przekroczeń (sprawozdanie z badań nr OL-LMiP-507/2018 z dnia 14 maja 2018 r.).

W dniu 17 maja 2018r. PPIS w Nowej Soli wszczął postępowanie dot. ustalenia wysokości poniesionych kosztów z tytułu dokonania pobrania w dniu 17 kwietnia 2018 r. próbki wody (pismo z dnia 17 maja 2018 r., znak: HK.9012.5.12.2018) – zawiadomienie wysłano pocztą tradycyjną za potwierdzeniem obioru w dniu 18 maja 2018 r. (zwrotka w aktach sprawy). W dniu 04 czerwca 2018 r. PPIS wydał decyzję opłatową nr HK.9012.5.12.2018 (decyzja wysłana pocztą tradycyjną za potwierdzeniem odbioru w dniu 04 czerwca 2018 r. – zwrotka w aktach sprawy).

Kontrola realizacji zadań w związku z przekroczeniem parametrów fizykochemicznych została przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów

Z analizy dokumentacji wynika, iż w dniu 16 lipca 2018r. przedstawiciele PPIS w Nowej Soli pobrali do badań próbkę wody z sieci ww. wodociągu w zakresie parametrów grupy A. Przed pobraniem próbki wysłane zostało zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z dnia 25 czerwca 2018r., HK.9012.12.180.2018. Na podstawie sprawozdania z badań nr OL-LBS-834/2018 z dnia 20 lipca 2018r. w badanej próbce stwierdzono przekroczenie mętności – wynik 6,5 NTU (wartość zalecana 1 NTU). W związku z powyższym pismem z dnia 03 sierpnia 2018r. HK.9012.1.25.2018 wysłano zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie na podstawie art. 64 § 1 Kpa. W dniu 17 sierpnia 2018r. administrator wodociągu pocztą elektroniczną poinformował, iż w dniu 16 sierpnia 2018r. pobrano do badań 2 próbki wody, tj. z sieci i SUW-u. Sprawozdania z badań nr 337/18 i 338/18 wykazały, iż w próbce pobranej w SUW nie stwierdzono przekroczenia mętności, natomiast w próbce wody pobranej z sieci stwierdzono przekroczenie, tj. 24 NTU. W kolejnym piśmie z dnia 07 września 2018r. nr ZWIK/6280/357/2018/09/BB poinformowano, iż prowadzone są działania mające na celu ustalenie i wyeliminowanie przyczyny przekroczenia (płukany jest odcinek przyłącza wodociągowego). Następnie pismem z dnia 11 września 2018r. nr ZWIK/6280/364/2018/09/BB zwrócono się z prośbą o wyznaczenie terminu zakończenia działań naprawczych do dnia 15 października 2018r. W dniu 19 września 2018r. przekazano wyniki badań kolejnych próbek wody z wodociągu (3 próbki na sieci oraz SUW) – przekroczenie mętności stwierdzono we wszystkich próbkach. Wobec powyższego administrator rozpoczął prace na filtrach uzdatniających wodę oraz pismem z dnia 20 września 2018r. nr ZWIK/6280/380/2018/09/BB zwrócił się o wyznaczenie terminu zakończenia działań naprawczych na dzień 15 listopada 2018r.

W dniu 21 września 2018r. PPIS wydał decyzję administracyjną nr 76-ONS-HK-26/Ga/2016 m.in. na podstawie art. 104 i 108 § 1 Kpa, § 3 ust. 1, ust. 3 pkt 1, § 4 ust. 1 pkt 1, § 21 ust. 1 pkt 3, ust. 5, ust. 6 ust. 8, ust. 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W decyzji PPIS stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia i zobowiązał administratora wodociągu do wykonania następujących obowiązków:

1. obniżyć wartość wskaźnikowego parametru fizykochemicznego, tj. mętności do poziomu akceptowalnego przez konsumentów, określonego w załączniku nr 1 część C tabela 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

2. w okresie warunkowej przydatności wody do spożycia utrzymywać w wodzie podawanej do sieci wodociągowej wartość dla parametru mętności na poziomie nie wyższym, niż oznaczonym w badaniu, tj. 16 NTU,
3. poinformować PPIS o przeprowadzonych działaniach naprawczych oraz przedstawić wyniki badania wody, które stanowią potwierdzenie skuteczności podjętych działań.

Według stanu na dzień kontroli trwało postępowanie w sprawie ustalenia opłaty.

Ocena prawidłowości pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych

Sekcja Higieny Komunalnej posiada następujący sprzęt wykorzystywany do pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych:

- przyrząd do pomiaru chloru – *chloromierz typu Hanna Instruments HI 96711* wraz z saszetkami,
- czerpak do pobierania wody basenowej (2 szt.),
- termotorby (2 szt.),
- lodówka elektroniczna Mobicool, z możliwością podłączenia w samochodzie,
- wkłady do lodówki,
- płyn do dezynfekcji Velox Typ AF,
- termometr rtęciowy,
- termometr elektroniczny JR-1,
- marker do oznaczania butelek,
- taśma do oznaczania butelek,
- rękawiczki nitrylowe,
- palnik (2 szt.) wraz z zapasowymi puszkami,
- maseczki i fartuchy ochronne do pobierania ciepłej wody,
- klucz do odkręcania perlatorów,
- mydło,
- szczoteczka do mycia kranów,
- ręczniki papierowe,
- chusteczki nasączone środkiem do dezynfekcji rąk,
- żel do dezynfekcji rąk.

Wyposażenie do przechowywania sprzętu próbkobiorców znajduje się w osobnym, wydzielonym pomieszczeniu w Stacji na parterze (pokój nr 2 – magazyn szkła).

Ocenę prawidłowości pobierania próbek wody przeprowadzono podczas pobierania próbek wody przez pracowników PSSE w Nowej Soli z wodociągu publicznego w Nowej Soli – stacja uzdatniania wody (parametry grupy A) oraz z punktów monitoringowych na sieci, tj. ul. Moniuszki – studzienka (parametry grupy A i B), ul. Zielonogórska – studzienka (parametry grupy A), ul. Kaczkowskiego – studzienka (parametry grupy A).

Sposób przygotowania próbkobiorców i ich wyposażenie, czynności podejmowane podczas pobierania oraz transport próbek oceniono jako prawidłowy. Wyznaczone punkty poboru umożliwiały stabilizację strumienia wody, a w konsekwencji właściwe pobranie próbki. Wszystkie czynności przygotowujące do poboru były zachowane i wykonane w odpowiedniej kolejności. Próbkę wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do badań laboratoryjnych pobrane zostały zgodnie z obowiązującą w tym zakresie metodyką pobierania wody. Pojemniki zostały oznaczone w sposób trwały, umożliwiający identyfikację próbki, a w protokole pobrania wpisano wszystkie wymagane informacje. Zgodnie z obowiązującymi przepisami sporządzone zostały także protokoły z kontroli.

Ocena nadzoru nad jakością wody basenowej

Pod nadzorem PPIS w Nowej Soli w 2017 i 2018 r. znajdowały się 3 pływalnie:

- basen kryty Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. Gimnazjalnej 11 w Nowej Soli,

- basen sezonowy we Wschowie,
- basen sezonowy w Bytomiu Odrzańskim.

Kontrola realizacji zadań została przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów basenu krytego Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. Gimnazjalnej 11 w Nowej Soli. Dokumentacja dotycząca obiektu gromadzona jest w 3 teczkach pn. „HK.9020.2.1, Basen Nowa Sól 2018”, w których znajdują się sprawozdania z badań z kontroli wewnętrznej, harmonogramy badań oraz zatwierdzenia PPIS w Nowej Soli, pisma zarządzającego pływalnią, sprawozdania z badań wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego, dokumentacja dotycząca postępowań administracyjnych (decyzje opłatowe, decyzje merytoryczne), protokoły z przeprowadzonych kontroli.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach zarządzający pływalnią ustala z PPIS harmonogram pobierania próbek wody z pływalni. Z dokumentacji wynika, iż zarządzający pływalnią w piśmie z dnia 24 sierpnia 2017r. (data wpływu do PSSE: 24 sierpnia 2017r.) wystąpił z prośbą o przygotowanie harmonogramu poboru wody z pływalni na rok 2017/2018 do PPIS w Nowej Soli. Ustalony harmonogram został przekazany i zatwierdzony przez PPIS w Nowej Soli pismem z dnia 2 lutego 2018 r., znak: HK.9020.2.1.1.2018. Według oświadczenia pracowników Sekcji HK PSSE harmonogram poboru wody przygotowywany jest przez pracowników PSSE i wysyłany do administratora pływalni.

W zakresie częstotliwości pobierania próbek do badań oraz zakresu badanych parametrów harmonogram spełnia wymagania rozporządzenia.

Właściciel wykonuje badania zgodnie z powyższym harmonogramem, sprawozdania z badań przekazuje pocztą tradycyjną lub osobiście (data wpływu na sprawozdaniach).

Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia w sprawie jakości wody na pływalniach PPIS w Nowej Soli w 2017 i 2018 roku przekazał administratorowi zbiorczą roczną ocenę jakości wody, przed wydaniem której wykonał badania jakości wody.

W 2017 r. oraz w 2018 r. PPIS w Nowej Soli przeprowadzał 2 kontrole sanitarne pływalni, tj.:

- protokół kontroli znak: HK.9020.2.1.4.2017 z dnia 26 maja 2017 r., kontrola w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń basenu- nie stwierdzono nieprawidłowości,
- protokół kontroli znak: HK.9020.2.1.2.2018 z dnia 28 maja 2018 r., kontrola w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń pływalni – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Protokoły zawierają wyczerpujące informacje o kontrolowanym obiekcie, a ich treść jest przejrzysta.

Na podstawie analizy sprawozdań z badań stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą w wodzie z pływalni odnotowano przekroczenia chloroformu w próbkach wody pobranych w dniu 6 czerwca 2017r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w następujących punktach:

- woda w niecce basenowej w ilości 0,0418 mg/l,
- woda wprowadzana do niecki basenowej z systemu cyrkulacji w ilości 0,0412 mg/l (sprawozdania z badań, tj. nr DL.OBS.9051.01559.2017 i nr DL.OBS.9051.01560.2017 z dnia 9 czerwca 2017r.).

W związku z powyższym PPIS w Nowej Soli zawiadomił administratora pływalni telefonicznie, a także przekazał pismo z dnia 9 czerwca 2017 r., znak: HK.9020.2.1.5.2017, w którym poinformował o stwierdzonych przekroczeniach w ww. punktach, zobowiązał do podjęcia działań naprawczych oraz poinformowania pisemnie o podjętych działaniach naprawczych wraz z przedstawieniem wyniku badania próbek wody, który będzie stanowił potwierdzenie efektywności przeprowadzonych działań (pismo wysłano faksem w dniu 9 czerwca 2017r.).

Administrator pismem z dnia 9 czerwca 2017r., znak: 2017.AG.UD.021.4 poinformował o podjętych działaniach naprawczych, tzn. wskazał, iż zostaną przepłukane filtry, a także wysłano zapytania do firm o wymianę złożeń w filtrach.

W ramach kontroli wewnętrznej administrator pływalni w dniu 20 czerwca 2017r. wykonał badania próbek wody w stałych punktach monitoringowych, tj. w niecce basenowej oraz w wodzie wprowadzanej do niecki z systemu

cyrkulacji. Na podstawie przekazanych w dniu 6 lipca 2017r. sprawozdań z badań nr DL.OBS.9051.01747.2017.S i nr DL.OBS.9051.01748.2017.S z dnia 27 czerwca 2017 r. stwierdzono dalsze przekroczenia najwyższej dopuszczalnej wartości chloroformu.

W związku z powyższym PPIS w Nowej Soli, pismem z dnia 11 lipca 2017r., znak: HK.9012.1.37.2017 zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego, zgodnie art. 61 §4 Kpa (wysłano w dniu 12 lipca 2017r. za potwierdzeniem odbioru do administratora pływalni oraz Gminy Nowa Sól-Miasto).

Pismem z dnia 18 lipca 2017r., znak: HK.9012.1.37.2017 PPIS w Nowej Soli zgodnie z art. 10 §1 Kpa zawiadomił stronę o zebraniu dowodów i materiałów w sprawie (wysłano w dniu 19 lipca 2017 r. za potwierdzeniem odbioru do administratora pływalni oraz Gminy Nowa Sól-Miasto).

Strona pismem z dnia 24 lipca 2017 r., znak: 2017.AG.UD.081.5 poinformowała PPIS w Nowej Soli o przeprowadzeniu czyszczenia wymienników ciepła – odrdzewianie oraz o wymianie zaworów znajdujących się przy wymiennikach ciepła. Ponadto wskazano, iż w miesiącu sierpniu 2017 r. dokonana zostanie wymiana złóż w filtrach.

W dniu 27 lipca 2017 r. PPIS w Nowej Soli wydał decyzję, znak: 78-ONS-HK-22/Ga/2017, w oparciu o przekazane sprawozdania z badań nr DL.OBS.9051.01559.2017, nr DL.OBS.9051.01560.2017, nr DL.OBS.9051.01747.2017.S i nr DL.OBS.9051.01748.2017.S próbek wody pobranych w dniu 6 i 20 czerwca 2017 r. W decyzji zobowiązano administratora m. in. do doprowadzenia jakości wody basenowej do wymagań ww. rozporządzenia, poinformowania PSSE w Nowej Soli o prowadzonych i podjętych działaniach naprawczych wraz z przedstawieniem wyników badań wody, które stanowią potwierdzenie efektywności przeprowadzonych działań naprawczych. Termin wykonania obowiązków wyznaczono do dnia 31 sierpnia 2017r.

Decyzja została wydana m. in. w oparciu o art. 104 Kpa, art. 4 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z §2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Decyzja została wysłana za potwierdzeniem odbioru do zarządzającego pływalnią oraz do wiadomości Gminy Nowa Sól-Miasto.

W związku z wydaną decyzją administracyjną PPIS w Nowej Soli, pismem z dnia 23 sierpnia 2017r., znak: HK.9012.5.37.2017 zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia opłaty za pobór i wykonanie badań laboratoryjnych próbek wody pobranych w dniu 6 czerwca 2017r. (za potwierdzeniem odbioru do administratora pływalni i do Gminy Nowa Sól-Miasto), a następnie pismem z dnia 29 sierpnia 2017r., znak: HK.9012.5.37.2017 zawiadomił stronę o zakończeniu postępowania dowodowego, zgodnie z art. 10 §1 Kpa (wysłano dnia 30.08.2017 r. za potwierdzeniem odbioru do administratora pływalni oraz do wiadomości Gminy Nowa Sól).

W dniu 21 września 2017r. PPIS w Nowej Soli wydał decyzję opłatową, znak: HK.9012.5.37.2017, m. in. w oparciu o art. 36 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, art. 104 Kpa, §2- §6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wyroskości opłat za badania laboratoryjne oraz inne czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, art. 5 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Decyzję wysłano dnia 22 września 2017r. za potwierdzeniem odbioru do administratora pływalni oraz Gminy Nowa Sól-Miasto.

PPIS w Nowej Soli pismem z dnia 15 września 2017 r., znak: HK.9020.2.1.8.2017 wydał ocenę jakości wody na podstawie przekazanych sprawozdań z badań, wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej, tj. nr OL-811/2017 LBŚ, nr OL-811/2017/LMiP, nr DL.OBS.9051.02849.2017.S i nr DL.OBS.9051.02850.2017.S, próbek wody pobranych w dniach 4 i 12 września 2017 r., stwierdzając spełnienie wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Jednocześnie w piśmie wskazano, iż PPIS w Nowej Soli uznaje obowiązki zawarte w decyzji 78-ONS-HK-22/Ga/2017 z dnia 27 lipca 2017 r. za wykonane w całości, stwierdzając jednocześnie, iż woda nadaje się do kąpieli.

Ocena postępowania w przypadku stwierdzenia skażenia sieci ciepłej wody bakteriami Legionella sp.

W dniu 13 kwietnia 2018r. PPIS w Nowej Soli otrzymał sprawozdanie z badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej z instalacji wewnętrznej ciepłej wody Nowego Szpitala we Wschowie. W badanych próbkach wody stwierdzono obecność bakterii Legionella sp. w ilości 159 jtk/100 ml (Oddział Wewnętrzny) oraz 1480 jtk/100 ml (kąpielownia Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego). Niezwłocznie po otrzymaniu informacji telefonicznie powiadomiono Szpital o skażeniu i konieczności podjęcia natychmiastowych działań, określonych dla skażenia wysokiego w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Jednocześnie PPIS, w oparciu o przepisy ww. rozporządzenia, wydał decyzję administracyjną nr 36-ONS-HK-6/St/18, w której stwierdził wysokie skażenie sieci ciepłej wody oraz zobowiązał administratora do podjęcia działań naprawczych określonych w przepisach, poinformowania o podjętych, prowadzonych i zakończonych działaniach naprawczych oraz przedstawienia wyników badania jakości wody, potwierdzających skuteczność podjętych działań. Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. W dniu 13 kwietnia 2018r. przeprowadzona została kontrola sanitarna w której uczestniczyli pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej oraz Sekcji Epidemiologii (protokół kontroli nr 36-ONS-HK-6/87/2018). Z zapisów w protokole kontroli wynika, iż podjęte zostały działania określone w decyzji PPIS, m.in. poinformowano personel o zaistniałej sytuacji, pacjentów poinformowano o zakazie korzystania z natrysków, wprowadzono dezynfekcję termiczną wody oraz codzienną kontrolę temperatury wody, rozwieszono informację ostrzegającą o gorącej wodzie, zdemontowano węże, perlatory, słuchawki prysznicowe i poddano dezynfekcji. Zalecono wzmocnienie monitoringu pacjentów szpitala w zakresie objawów chorobowych ze strony układu oddechowego. W dniu 19 kwietnia 2018r. pobrane zostały do badań próbki ciepłej wody w ramach kontroli wewnętrznej. Uzyskane wyniki badań potwierdziły skuteczność podjętych działań naprawczych - zgodnie ze sprawozdaniami z badań z dnia 30 kwietnia 2018r. (nr OL-LMiP-285/2018) nie stwierdzono przekroczeń. PPIS w Nowej Soli pismem z dnia 14 maja 2018r. poinformował administratora szpitala o konieczności wykonania ponownych badań w lipcu i październiku bieżącego roku. Kolejne badanie w ramach kontroli wewnętrznej wykonano 24 lipca 2018r. Na podstawie sprawozdania nr OL-LMiP.90.416.2018 w dwóch z czterech badanych próbek wody stwierdzono obecność bakterii Legionella sp., w ilości 282 jtk/100 ml (Oddział Chirurgii) oraz 17 jtk/100 ml (Oddział Wewnętrzny). PPIS w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zobowiązał właściciela obiektu do wdrożenia procedury postępowania określonej w części B załącznika nr 5 tj. przeprowadzenie przeglądu technicznego sieci, sprawdzenia temperatury wody oraz podjęcia działań zmierzających do redukcji liczby bakterii. Ponadto zobowiązał Szpital do przedstawienia wyników badań oraz rejestru temperatury ciepłej i zimnej wody w instalacji wewnętrznej Nowego Szpitala we Wschowie, potwierdzających efektywność podjętych działań naprawczych. Kolejne badania wykonane w dniu 10 sierpnia 2018r. w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń.

Ocena nadzoru nad miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli

W 2017r. pod nadzorem PPIS w Nowej Soli znajdowało się 8 miejsc wykorzystywanych do kąpieli: "Koci Staw" Aleja Wolności, Nowa Sól – "Koci Staw", Ośrodek Wypoczynkowy Sabat, m. Lubiatów – Jezioro Sławskie, ZHP Lubin – Wygnańczyce – Jezioro Dąbie, Glinianka Nowe Miasteczko, ul. Poniatowskiego – "Glinianka", Ośrodek Wypoczynkowy PCK, Odrodzonego Wojska Polskiego, 67-410 Sława – Jezioro Sławskie, Ośrodek Wypoczynkowy Wratislavia, Słoneczna, Radzyń – Jezioro Sławskie, „Glinianka Kożuchów”, ul. Moniuszki, Kożuchów – „Glinianka Kożuchów”, Ośrodek Wypoczynkowy RELAX, Tarnów Jezierny – Jezioro Tarnowskie Duże.

W 2018r. PPIS w Nowej Soli nadzorował 4 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, tj.:

- „Glinianka Kożuchów”, ul. Moniuszki, Kożuchów – „Glinianka Kożuchów”,
- ZHP Lubin – Wygnańczyce – Jezioro Dąbie,
- m. Lgiń, Stanica Harcerska – Jezioro Lgińsko (Lgiń Duży),
- Ośrodek Wypoczynkowy Sabat, m. Lubiatów – Jezioro Sławskie.

Kontrola realizacji zadań została przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii, położonego w miejscowości Wygnańczyce nad jeziorem Dąbie, którego organizatorem jest ZHP Chorągiew Dolnośląska Hufiec Lubin z siedzibą ul. 1-go Maja 17A/5, 59-300 Lubin. Z załączonych w teczce dokumentów wynika, iż organizator wystąpił z wnioskiem o utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii do Urzędu Miasta i Gminy Wschowa w dniu 10 maja 2018r., uzupełnionym pismem z dnia 15 maja 2018 r. We wniosku organizator podał następujące informacje:

- nazwę oraz adres organizatora;
- nazwę i adres miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii oraz opis granicy miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii na aktualnej mapie topograficznej;
- długości linii brzegowej miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii;
- przewidywaną maksymalną liczbę osób korzystających dziennie z miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii;
- wskazano termin otwarcia (05.07.2018r.) i zamknięcia (03.08.2018r.) miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii;
- wskazano terminy poboru próbek wody (przed otwarciem – 27.06.2018r. oraz w trakcie funkcjonowania – 16.07.2018r.);
- opis infrastruktury miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii, w tym urządzeń sanitarnych;
- wskazano sposób gospodarki odpadami;
- uzasadnienie braku potrzeby utworzenia kąpieliska.

Ponadto do wniosku załączono pisma wyrażające zgodę na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (pismo z dnia 10.05.2018 r.), a także umowę dzierżawy na Bazę Obozową zawartą w dniu 15.04.2016r. pomiędzy organizatorem a Lasami Państwowymi Nadleśnictwo Włoszakowice.

Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa pismem z dnia 15 maja 2018r., znak: WG.RO.7021.30.2018 (data wpływu do PSSE: 16 maja 2018 r.) wystąpił do PPIS w Nowej Soli o zaopiniowanie projektu uchwały.

PPIS w Nowej Soli pismem z dnia 16 maja 2018 r., znak: HK.9020.31.22.3.2018, powołując się na art. 39 ust. 7 ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017r. zaopiniował pozytywnie przedstawiony projekt uchwały wraz z załącznikami.

Kontrola sanitarna miejsca wykorzystywanego do kąpielii zaplanowana i wykonana została w trakcie trwania sezonu kąpielowego (protokół kontroli z dnia 20 lipca 2018 r., znak: HK.9020.31.22.7.2018). Zakres kontroli dotyczył oceny stanu sanitarno-technicznego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpielii oraz kontroli gospodarki odpadami – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach kontroli wewnętrznej w 2018 roku pobrano 2 próbki do badań oraz dokonano oceny wizualnej (przed sezonem kąpielowym i w trakcie trwania sezonu) na podstawie, których PPIS w Nowej Soli wydał 2 oceny bieżące:

- bieżąca ocena jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii w miejscowości Wygnańczyce nad jeziorem Dąbie z dnia 29 czerwca 2018 r., znak: HK.9020.31.22.5.2018,
- bieżąca ocena jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii w miejscowości Wygnańczyce nad jeziorem Dąbie z dnia 20 lipca 2018 r., znak: HK.9020.31.22.6.2018.

Organizator bezzwłocznie przekazywał sprawozdania z badań PPIS w Nowej Soli. Wydawane oceny dotyczące jakości wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii każdorazowo przekazywane były do organizatora pocztą tradycyjną oraz do wiadomości Burmistrza Miasta i Gminy Sława. Dodatkowo w trakcie trwania sezonu kąpielowego PPIS wydawał komunikaty dotyczące jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpielii, które zamieszczane były na stronie internetowej Stacji.

Ocena nadzoru nad kąpieliskami

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Nowej Soli w 2017r. znajdowały się 2 kąpieliska, tj.:

- Kąpielisko na Jeziorze Sławskim, organizowane przez Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie,
- Kąpielisko strzeżone w miejscowości Lgiń nad Jeziorem Lgińsko – Lgiń Duży,

W 2018 r. oprócz ww. kąpielisk nadzorem objęto także Kąpielisko przy Ośrodku Wypoczynkowym „Relax” w Tarnowie Jeziernym nad jeziorem Tarnowskie Duże, organizowane przez „Ekonaft” Bolesławiec Sp. z o.o.

Prawidłowość postępowania oceniono na podstawie losowo wybranego kąpieliska, tj. kąpielisko strzeżone w miejscowości Lgiń nad Jeziorem Lgińsko – Lgiń Duży, którego organizatorem jest Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie, ul. Niepodległości 1, 67-400 Wschowa. Dokumenty dotyczące kąpieliska gromadzone są w teczce pn. „*Kąpielisko Lgiń 2018, HK.9020.30.23*”, w której znajduje się pełna dokumentacja, tj. protokoły z kontroli, wyniki badań, sprawozdania z badań, wszystkie wydane oceny jakości wody oraz korespondencja z organizatorem kąpieliska.

W aktach sprawy znajduje się wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa, znak:WG.RO.7021.1.2.2018 z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie zaopiniowania projektu uchwały wraz z załącznikami. W odpowiedzi na ww. wniosek PPIS w Nowej Soli zaopiniował pozytywnie projekt uchwały z dniem 5 marca 2018 r., znak: HK.9020.30.23.1.2018. Opinię wysłano w dniu 5 marca 2018 r. za potwierdzeniem odbioru (zwrotka w aktach sprawy).

Kontrola sanitarna kąpieliska w 2018r. została przeprowadzona w trakcie trwania sezonu (protokół kontroli nr HK.9020.30.23.7.2018 z dnia 20 lipca 2018 r.). Zgodnie z obowiązującymi przepisami w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 1 próbkę wody z kąpieliska przed rozpoczęciem sezonu, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej pobrane były 4 próbki w trakcie trwania sezonu kąpielowego (na podstawie harmonogramu zatwierdzonego przez PPIS). Na podstawie wyników badania wody wydano 5 ocen bieżących i ocenę sezonową na koniec sezonu kąpielowego:

- bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku z dnia 21 czerwca 2018 r., znak: HK.9020.30.23.4.2018,
- bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku z dnia 6 lipca 2018 r., znak: HK.9020.30.23.6.2018,
- bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku z dnia 20 lipca 2018 r., znak: HK.9020.30.23.7.2018,
- bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku z dnia 08 sierpnia 2018 r., znak: HK.9020.30.23.9.2018,
- bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku z dnia 23 sierpnia 2018 r., znak: HK.9020.30.23.10.2018,
- ocena sezonowa z dnia 26 września 2018 r., znak: HK.9020.30.23.11.2018.

Wyniki badań wody wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były przez organizatora na bieżąco do PSSE w Nowej Soli drogą elektroniczną. Organizator wykonywał badania w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Oceny bieżące wydawane były niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania z badań, a następnie przekazywane na bieżąco do organizatora i władz samorządowych (poczta tradycyjna, e-mail, faks). Ocena sezonowa została przekazana do wiadomości Burmistrzowi Miasta i Gminy Wschowa pocztą tradycyjną. Dodatkowo na stronie Stacji publikowane były komunikaty dotyczące jakości wody w kąpieliskach. Po zakończeniu sezonu PPIS w Nowej Soli pismem z dnia 26 września 2018 r., znak: HK.9020.30.23.11.2018, poinformował organizatora o klasyfikacji jakości wody w kąpielisku (do wiadomości Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa).

W czasie trwania sezonu kąpielowego dane na temat kąpieliska systematycznie nanoszone były w Serwisie Kąpieliskowym.

Działania edukacyjne dot. organizowania kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

PPIS w Nowej Soli w 2018 roku wystosował pisma do organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpeli na terenie powiatu nowosolskiego i wschowskiego, informując na temat obowiązujących przepisów w zakresie organizowania kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. W treści ww. pism wskazano przepisy m. in. ustawy Prawo Wodne oraz tryb ustanawiania kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli.

Ocena dokumentacji prowadzenia kontroli obiektu użyteczności publicznej

Oceny w powyższym zakresie dokonano na podstawie losowo wybranej dokumentacji nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej, tj. trzech zakładów kosmetycznych (obiekty wysokiego ryzyka):

–
–
–

Z analizy dokumentacji wynika, iż:

- kontrole były przeprowadzone przez osoby upoważnione;
- zgodnie z obowiązującymi przepisami prawidłowo zawiadomiono strony o zamiarze wszczęcia kontroli zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami, tj. art. 79 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej lub art. 48 ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców – zawiadomienia zawierają informacje dotyczące zakresu kontroli;
- kontrole przeprowadzono w oparciu o jednorazowe upoważnienia do kontroli, które zawierały m.in. właściwie przywołaną podstawę prawną przeprowadzenia kontroli, dane kontrolujących, oznaczenie przedsiębiorcy objętego kontrolą, zakres przedmiotowy kontroli, przewidywany okres kontroli oraz pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy;
- protokoły kontroli sporządzone zostały na obowiązującym druku, zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Sanitarnego – zostały podpisane przez kontrolujących i kontrolowanego.

W protokołach kontroli znajdują się informacje dotyczące m.in.:

- zakresu świadczonych usług,
- warunków ogólnobudowlanych, stanu sanitarno-higienicznego, porządkowego oraz technicznego pomieszczeń i sprzętu, dostępności sanitariatów, sposobu postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi, wyposażenia zakładu, tj. sprzętu kosmetycznego, narzędzi i materiałów wykorzystywanych podczas świadczenia usług, preparatów do przeprowadzania procesów dezynfekcji, sposobu postępowania z bielizną, zasad przestrzegania zakazu palenia tytoniu,
- sposobu przeprowadzania procesów dezynfekcji drobnych narzędzi używanych w zakładach,
- przeprowadzania procesów sterylizacji – wymienione są materiały używane w czasie świadczenia usług mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek wraz z informacją o rodzaju opakowania i dacie przydatności oraz informacja o warunkach przechowywania jednorazowego sprzętu sterylnego, w protokole kontroli nr HK.9020.8.448.1.2018 prawidłowo odnotowano brak kontroli procesów sterylizacji wskaźnikami biologicznymi – omówiono i wskazano na konieczność kontroli procesów sterylizacji oraz prowadzenia rejestrów procesów sterylizacji,
- wyposażenia zakładów w stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk,
- posiadania procedur wewnętrznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

W protokołach brak jest wyczerpujących informacji dotyczących:

- sposobu weryfikacji stanowisk do mycia i dezynfekcji rąk – we wszystkich protokołach znajduje się informacja o właściwie zorganizowanym stanowisku do mycia i dezynfekcji rąk z pełnym zestawem do higienizacji rąk – mydło w płynie, środek do dezynfekcji rąk z dozownikiem, ręczniki papierowe – brak jednak stwierdzenia, czy stanowiska do mycia rąk wyposażenie są w sposób wystarczający w stosunku do prowadzonej usługi z naruszeniem ciągłości tkanek skórnych; wyposażenie stanowiska przy usługach z naruszeniem ciągłości powłok skórnych powinno być omówione z pracownikiem/właścicielem i odnotowane w protokole – w związku z zakresem świadczonych usług polegających na naruszaniu ciągłości tkanek wskazane jest, aby stanowiska do mycia rąk wyposażone były w podajniki i dozowniki umieszczone nad umywalką do mycia rąk, co wyeliminuje m.in. pozostawianie preparatów w przypadkowych miejscach;

- procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi – w ocenianych protokołach kontroli zawarto informacje, iż okazano do wglądu procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, jednak nie ze wszystkich protokołów kontroli wynika, iż procedury te były analizowane pod kątem ich dostosowania do zakresu świadczonych w zakładzie usług oraz nie zawsze też podawany jest autor procedury oraz data jej opracowania,
- sprzętu jednorazowego użycia – brak informacji o ilości sprzętu jednorazowego użycia (pilniki jednorazowe, bloki polerskie) oraz sposobie ich przechowywania;
- przy zapisach dotyczących odpadów medycznych brakuje informacji, gdzie zlokalizowane jest urządzenie chłodnicze do przechowywania odpadów medycznych i jaką temperaturę posiada (rejestr pomiaru temperatury); w protokole kontroli nr HK.9020.8.635.1.2018 z dnia 16 maja 2018r. zawarto informację, że w gabinecie wykonywane są usługi z użyciem igieł, zużyte igły gromadzone są w pojemniku do odpadów medycznych, ostatni odbiór ww. odpadów przez wyspecjalizowaną firmę miał miejsce 12 marca 2018r. – należy zwrócić uwagę na czas przechowywania odpadów medycznych, tzn. po 72 h należy umieścić je w chłodziarce, w której mogą być przechowywane do 30 dni.

Ocena sposobu prowadzenia postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w kontrolowanym obiekcie.

Oceny w powyższym zakresie dokonano na podstawie losowo wybranej dokumentacji nadzorowanego obiektu użyteczności publicznej, Z analizy dokumentacji wynika, iż:

- kontrola przeprowadzona była przez osoby upoważnione, w oparciu o jednorazowe upoważnienie do kontroli (upoważnienie nr 821/2018 oraz nr 829/2018 z dnia 22 maja 2018r.), zawierające m.in. właściwie przywołaną podstawę prawną przeprowadzenia kontroli, tj. art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz art. 49 ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców, dane kontrolujących, oznaczenie przedsiębiorcy objętego kontrolą, zakres przedmiotowy kontroli, przewidywany okres kontroli oraz pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy,
- protokół kontroli nr HK.9020.19.93.1.2018 z dnia 24 maja 2018r. sporządzony został na obowiązującym druku, zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Sanitarnego – protokół został podpisany przez osoby kontrolujące oraz kontrolowanego – według oświadczenia pracowników PSSE protokół został odebrany w dniu 29 maja 2018r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli,
- w protokole kontroli znajdują się informacje dotyczące m.in.: usytuowania obiektu i jego zaplecza, sanitariatów, zaopatrzenia w wodę, gospodarki odpadami komunalnymi,
- nieprawidłowości wskazane w protokole dotyczą odpadającej farby na ścianach i suficie oraz powierzchni kaloryferów i instalacji grzewczej pokrytej rdzą w pomieszczeniach z prysznicami przy szatniach,
- w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami prawidłowo wskazano w protokole przepis prawny, który został naruszony, tj. art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- wydano również doraźne zalecenia zaopatrzenia obiektu we właściwą ilość asortymentu do utrzymywania czystości i porządku, zapewnienia środków czystości w sanitariacie ogólnym, przeglądu i czyszczenia krater wentylacyjnych w obiekcie,
- zawiadomieniem z dnia 05 czerwca 2018r. HK.9012.1.15.2018 wszczęto postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami (wysłano w dniu 05 czerwca 2018r. pocztą za potwierdzeniem odbioru, odebrano 07 czerwca 2018r.),
- po upływie wskazanego w zawiadomieniu terminu do zapoznania się z aktami sprawy na podstawie art. 27 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wydano decyzję merytoryczną nr 47-ONS-HK-11/St/18 z dnia 15 czerwca 2018r. nakazującą wykonanie obowiązku doprowadzenia

do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufitów i ścian w pomieszczeniach z prysznicami przy szatniach oraz grzejniki i instalację grzewczą w ww. pomieszczeniach (wysłano 15 czerwca 2018r. za potwierdzeniem odbioru – potwierdzenie odbioru z dnia 18 czerwca 2018r.),

- po ustatecznieniu się decyzji merytorycznej wysłano w dniu 03 lipca 2018r. za potwierdzeniem odbioru zawiadomienie o wszczęciu postępowania opłatowego nr HK.9012.5.15.2018 zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kpa, odebrano w dniu 06 lipca 2018r.,
- decyzję opłatową nr HK.9012.5.15.2018 wydano w dniu 16 lipca 2018r. zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, art. 104 Kpa z dnia 14 czerwca 1960r., § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 05 marca 2010r. w sprawie sposobu ustalania opłat za badania laboratoryjne oraz inne czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej – w uzasadnieniu szczegółowo wskazano, jakie koszty składają się na opłatę za czynności kontrolne, a w aktach sprawy znajduje się kalkulacja wewnętrzna kosztów za czynności kontrolne w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sporządzona na podstawie Zarządzenia nr 81 Dyrektora Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli z dnia 27 stycznia 2014r.

Z prowadzonego postępowania administracyjnego sporządzono metrykę sprawy.

W protokole kontroli w pkt. III.2 brak informacji dotyczącej utrzymania czystości obiektu, posiadanych środków czystości (czy są w ilości wystarczającej, gdzie są przechowywane), natomiast w zaleceniach uwzględniono informacje o zapewnieniu właściwej ilości asortymentu do utrzymania czystości i porządku, co nie pokrywa się z informacjami o wynikach kontroli.

Ponadto przy nieprawidłowościach dotyczących stanu technicznego obiektu należałoby także przytoczyć art. 61 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, który stanowi, że: właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2: Obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7, a więc także w zakresie higieny i zdrowia (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c).

Przy sporządzaniu kalkulacji wewnętrznej kosztów za czynności kontrolne w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sporządzonej na podstawie Zarządzenia nr 81 Dyrektora Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli z dnia 27 stycznia 2014r., uwzględniono tylko koszt przeprowadzenia kontroli przez jednego pracownika, a kontrola przeprowadzona została przez dwóch pracowników PSSE, co jest niezgodne ze stanem faktycznym.

Ocena prawidłowości przeprowadzania kontroli obiektu użyteczności publicznej:

Oceny dokonano uczestnicząc w kontroli

(protokół kontroli nr HK.9020.8.507.1.2018 z dnia 09 października 2018r.). Kontrola przeprowadzona była zgodnie z harmonogramem na rok 2018 – obiekt zakwalifikowany jest do grupy wysokiego ryzyka i podlega kontroli corocznie.

Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektu, przestrzegania procedur higienicznych oraz kontrolę gospodarki odpadami.

Kontrola została przeprowadzona prawidłowo zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Sanitarnego PT/01:

- przed kontrolą pracownicy zapoznali się z dokumentacją kontrolowanej placówki,
- stronę zawiadomiono o zamiarze wszczęcia kontroli w oparciu o obowiązujące przepisy, a w zawiadomieniu zawarto informację dotyczącą zakresu kontroli - zawiadomienie HK.9012.12.274.2018 z dnia 05 września 2018r., (potwierdzenie odbioru z dnia 06 września 2018r.),

- kontrolujący posiadali aktualne dokumenty – legitymację służbową i upoważnienie do wykonywania czynności kontrolnych oraz jednorazowe upoważnienie do kontroli nr 1785/2018 i 1786/2018 z dnia 08 października 2018r.,
- przystępując do kontroli poinformowano o zamiarze przeprowadzenia kontroli i o fakcie obecności podczas tej kontroli przedstawicieli LPWIS w Gorzowie Wlkp.,
- przystępując do kontroli pracownik przedstawił cel i zakres kontroli,
- obecność w placówce udokumentowano dokonując wpisu do książki kontroli,
- protokół kontroli sporządzony został na obowiązującym druku, został podpisany przez osoby kontrolujące oraz kontrolowanego.

Na wstępie ustalono i zapisano w protokole, iż w gabinecie świadczone są usługi w zakresie: stylizacja paznokci, henna i regulacja brwi, pedicure, manicure, zabiegi pielęgnacyjne na twarz – ultradźwięki, kawitacja, mikrodermabrazja, mezoterapia mikroigłowa, mezoterapia igłowa, drenaż limfatyczny, nici PDO (zabiegi liftingująco-rewitalizujące), lipoliza, karboksyterapia, elektrostymulacja, zabiegi laserem do depilacji, masaże relaksacyjne, wyszczuplające, antycellulitowe.

W celu oceny przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- dokonano oględzin poczekalni dla klientów, pomieszczeń usługowych, pomieszczenia socjalnego i sanitariatu,
- dokonano przeglądu wyposażenia gabinetu, w tym urządzeń/sprzętu jedno i wielorazowego użycia, będącego na jego wyposażeniu i stosowanego podczas wykonywania usług bądź stosowanego do przygotowania preparatu niezbędnego do wykonania oferowanej usługi – dopytując do czego dany sprzęt jest wykorzystywany w kontekście zakresu świadczonych usług,
- przeglądu środków dezynfekcyjnych stosowanych w gabinecie oraz oceny prawidłowości ich stosowania,
- dokonano oceny sposobu postępowania z narzędziami wielorazowego użytku,
- przeglądu/oceny obowiązujących w zakładzie procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi,
- przeglądu dokumentacji dotyczącej gospodarki odpadami niebezpiecznymi i oceny sposobu postępowania z wytwarzanymi w gabinecie odpadami niebezpiecznymi.

W przypadku stwierdzonych uchybień na bieżąco udzielano osobie kontrolowanej wyjaśnień oraz instruowano na temat właściwego sposobu postępowania, zgodnego z obowiązującymi w danym zakresie zasadami.

Protokół sporządzony został w sposób czytelny i wyczerpujący, kolejno opisano obszary niezbędne do oceny, czy usługi świadczone są w sposób bezpieczny. Zgodnie z wcześniej dokonanymi ustaleniami opisano m. in.:

- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu – w tym skład i wyposażenie poszczególnych pomieszczeń zakładu ze wskazaniem wykonywanych zabiegów,
- wyposażenie stanowisk do mycia rąk, wskazując, iż „...w każdym pomieszczeniu zapewniono dostęp do wody, a przy umywalkach zapewniono pełne zestawy do higienizacji rąk: mydło w dozowniku, środek do dezynfekcji rąk, ręczniki papierowe – omówiono konieczność dostosowania stanowisk do mycia rąk adekwatnie do zakresu świadczonych w salonie usług i prawidłowo zalecono dostosowanie stanowisk do mycia rąk poprzez wyposażenie ich w dozowniki ściennie do mydła oraz środka dezynfekcyjnego (nie odnotowano jednak powyższego w protokole kontroli),
- postępowanie z narzędziami wykorzystywanymi do zabiegów,
- postępowanie ze zużytym materiałem i narzędziami jednorazowego użycia,
- sposób przeprowadzania procesów dezynfekcji drobnych narzędzi,
- przeprowadzanie procesów sterylizacji – wymienione są materiały używane w czasie świadczenia usług mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek wraz z informacją o rodzaju opakowania i dacie przydatności oraz informacja o warunkach przechowywania jednorazowego sprzętu sterylnego, prawidłowo zawarto informację dotyczącą kontroli procesów sterylizacji wskaźnikami biologicznymi i chemicznymi, przedsiębiorca prowadzi rejestr procesów sterylizacji.

W protokole wskazano także, iż opracowane zostały przez właścicielkę gabinetu procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Procedury te uwzględniały m. in.: proces dezynfekcji narzędzi, powierzchni i sprzętu, sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia, postępowanie z odpadami medycznymi, niebezpiecznymi, odpadami komunalnymi, a także procedurę mycia pomieszczeń i urządzeń, mycia i dezynfekcji skóry. Procedura jest opieczętowana danymi zakładu, podpisana przez właściciela i pracowników.

Ocena nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

PPIS w Nowej Soli w ramach sprawowania nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydaje decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji. Według oświadczenia pracowników Sekcji przedstawiciele PPIS uczestniczą w ekshumacjach przeprowadzanych do 20 lat od pochówku. W 2017r. wydano 176 decyzji, natomiast w 2018r. do dnia kontroli wydano 122 decyzje w sprawie ekshumacji. Oceny sposobu postępowania w przypadku ekshumacji dokonano na podstawie analizy dokumentacji w sprawie ekshumacji szczątków:

Powyższe sprawy zostały wszczęte na wniosek stron o wydanie zezwolenia na ekshumację zwłok/szczałków. Do wniosków dołączono: odpis aktu zgonu, oświadczenie pozostałych członków rodziny wyrażających zgodę na przeprowadzenie ekshumacji (w oświadczeniu osoby te upoważniają wnioskodawcę do załatwienia wszelkich formalności związanych z ekshumacją) oraz oświadczenie zarządców cmentarzy o wyrażeniu zgody na pochowanie ekshumowanych szczątków.

We wnioskach zawarto niezbędne informacje, w tym stopień pokrewieństwa członków rodziny uprawnionych do pochowania zwłok/szczałków, nazwa i adres zakładu przeprowadzającego ekshumację, miejsce ponownego pochówku oraz dokładny termin przeprowadzenia ekshumacji.

W aktach spraw brak jest zawiadomień o prowadzonym postępowaniu i możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, zgodnie z art. 10 § 1 Kpa. Należy mieć na uwadze, że zarzut naruszenia przepisu art. 10 § 1 przez niezawiadomienie strony o zebraniu materiału dowodowego i możliwości składania wniosków może odnieść skutek, gdy stawiająca go strona wykaże, że zarzucane uchybienie uniemożliwiło jej dokonanie konkretnych czynności procesowych (wyrok NSA z 18 maja 2006 r., II OSK 831/05).

Decyzje zezwalające na ekshumacje, zgodnie z wnioskiem strony, zostały wydane z zachowaniem terminu. Jako podstawę prawną wskazano przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. W sentencjach decyzji wskazano warunki przeprowadzenia ekshumacji. Zasadniejsze wydaje się wskazanie warunków w uzasadnieniu, gdyż część z nich nie wynika bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa. W decyzjach odstąpiono od uzasadnienia faktycznego i prawnego. Zgodnie z art. 107 § 4 można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony. PPIS powinien jednak wskazać w decyzji fakt oraz przyczyny takiego odstąpienia. Ponadto w powyższych decyzjach dokładnie wskazuje się termin, a nawet godzinę przeprowadzenia ekshumacji, co może rodzić problemy w przypadku niedochowania tego terminu. Wskazane byłoby podanie przedziału czasowego, w którym ekshumacja mogłaby być przeprowadzona. Decyzje otrzymali wnioskodawcy (ZPO) oraz do wiadomości administratorzy danego cmentarza, na którym miały zostać ponownie pochowane szczątki.

W aktach sprawy znajdują się metryki.

Na wniosek właściwego Starosty wydawane są także opinie, w drodze postanowienia, na sprowadzanie zwłok z zagranicy (2017r. – 17, 2018 – 14).

Oceny sposobu postępowania w przypadku wydawania pozwoleń na sprowadzenie zwłok z zagranicy dokonano na podstawie analizy dokumentacji w sprawie sprowadzenia z Belgii do Polski

Powyższa sprawa została wszczęta na wniosek Starosty Nowosolskiego. Do wniosku został dołączony wniosek firmy zajmującej się międzynarodowym transportem zwłok z dokumentami, tj. poświadczonym tłumaczeniem zaświadczenia do celów przewozu osoby zmarłej poza kraje Beneluksu oraz upoważnieniem członków rodziny dla firmy pogrzebowej zajmującej się transportem zwłok.

Opinia pozytywna, w formie postanowienia, w sprawie przewozu do Polski zwłok została wydana na podstawie przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Jako podstawę wskazano tutaj m.in. § 11 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, które określają odpowiednio warunki transportu zwłok na obszarze państwa (odległość większą niż 60 km) oraz zwłok wywożonych poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej. Błędne wskazanie podstawy prawnej może być przyczyną stwierdzenia, że postanowienie takie jest wadliwe.

W postanowieniu, podobnie jak w decyzjach zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, odstąpiono od uzasadnienia faktycznego i prawnego, przy czym brak jest informacji o fakcie oraz o przyczynie tego odstąpienia. W sentencji również wskazano warunki przewozu zwłok.

Postanowienie zostało doręczone stronie za potwierdzeniem odbioru.

Ocena sposobu rozpatrywania skarg, wniosków i interwencji.

W Sekcji Higieny Komunalnej prowadzony jest wewnętrzny rejestr interwencji i skarg. W 2017 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli wpłynęło 27 interwencji, w tym 3 zostały rozpatrzone przez Sekcję Higieny Żywności. Wśród zasadnych interwencji 2 dotyczyły jakości wody do spożycia przez ludzi, 1 dotyczyła gospodarki nieczystościami stałymi, 1 gospodarki nieczystościami płynnymi, 3 stanu sanitarno-technicznego budynków mieszkalnych i posesji oraz stanu sanitarnego otoczenia człowieka, a 2 obiektów użyteczności publicznej. Ponadto 2 interwencje dotyczące hałasu są w trakcie rozpatrywania.

W minionym roku nie wniesiono skarg ani wniosków na pracowników Sekcji Higieny Komunalnej.

W 2018 roku do dnia kontroli, tj. 9 października 2018r. przyjęto 13 interwencji dotyczących m.in. inwazji krocionogów, niedrożności studzienki kanalizacyjnej na terenie posesji, złych warunków wypoczynku dzieci, hałasu, fetoru wydobywającego się z gminnego lokalu, złych warunków sanitarno-technicznych, gromadzenia odpadów w lokalu mieszkalnym, złych warunków sanitarnych w kasie PKP, zadymienia powodowanego przez instalację grzewczą w budynku usługowo-handlowym, niewłaściwego stanu sanitarnego w zakładzie kosmetycznym, szamba na działce w Lubięcinie.

Na podstawie losowo sprawdzanej dokumentacji stwierdzono, iż działania w związku z rozpatrywaniem wniosków o interwencje podejmowane były bez zbędnej zwłoki, a pisma w których udzielano odpowiedzi informowały wnioskodawcę o sposobie załatwienia i przebiegu sprawy. Wnioski nie będące w kompetencji PIS przekazywano według właściwości do odpowiednich organów. Czynności takie jak przeprowadzone rozmowy telefoniczne czy kontrole, zostały udokumentowane w postaci protokołów lub notatek urzędowych z rozmów telefonicznych. Interwencje przeprowadzane były terminowo.

Oceny w powyższym zakresie dokonano na podstawie rozpatrzenia sprawy w związku z telefonicznym zgłoszeniem interwencyjnym z dnia 16 sierpnia 2018r. (protokół przyjęcia pisma interwencyjnego), dotyczącym niewłaściwych warunków techniczno-sanitarnych w domku nr 1 na terenie

W toku rozpatrywania wniosku upoważnieni pracownicy PPIS w Nowej Soli w dniu 23 sierpnia 2018r. przeprowadzili kontrolę sanitarną we wskazanym obiekcie w obecności kierownika ośrodka. Protokół sporządzony został na obowiązującym druku, zgodnie z procedurą Głównego Inspektora Sanitarnego, odebrany i podpisany przez osobę upoważnioną w dniu kontroli. Kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości (schody w dobrym stanie technicznym, stan bielizny pościelowej dobry, wyeksploatowane poduszki i kołdry wymieniane są na nowe, domki każdorazowo przed udostępnianiem gościom są sprzątane, w dniu kontroli czystość bieżąca plaży przyległej do ośrodka była zachowana, pojemniki i kosze na odpady komunalne nie były przepełnione). Osoba zgłaszająca interwencję została poinformowana pismem z dnia 28 sierpnia 2018r. o wynikach kontroli.

Na podstawie ocenianych podczas kontroli i opisanych w niniejszym wystąpieniu spraw stwierdzono także wykonanie zaleceń, wydanych do realizacji w bieżącej pracy w: Wystąpieniu pokontrolnym z dnia 13 października 2015r., HK.1611.5.2015 oraz Wystąpieniu pokontrolnym z dnia 15 czerwca 2016r., HK.1611.2.2016.

5.1. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Zadania realizowane są zgodnie z wytycznymi LPWIS w Gorzowie Wlkp., według przyjętego rocznego harmonogramu. Ewidencja nadzorowanych obiektów jest uaktualniana i prowadzona prawidłowo.

W harmonogramach kontroli na rok 2017 i 2018 prawidłowo zaplanowano kontrole, zgodnie z wytycznymi według stopnia ryzyka charakteryzującego poszczególne obiekty. Harmonogram kontroli realizowany jest na bieżąco.

W ramach nadzoru nad jakością wody PPIS współpracuje z przedsiębiorstwami wodociągowymi, podpisane zostały protokoły uzgodnień. Harmonogramy pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej zatwierdzane są do realizacji przez PPIS, jednak jak wynika z dokumentacji są one sporządzane przez pracowników PSSE, co jest nieprawidłowe. Przedsiębiorstwa przekazują sprawozdania z badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej. Wydawane są oceny na podstawie sprawozdań jednostkowych lub w oparciu o kilka sprawozdań. PPIS wydaje także oceny okresowe oraz oceny obszarowe zgodnie z obowiązującymi przepisami. Postępowanie w przypadku przekroczeń badanych parametrów jakości wody można uznać jako prawidłowe. W analizowanym przypadku przekroczenia mikrobiologicznego ze zgromadzonej dokumentacji nie wynika czy administrator wykonał badania jakości wody w związku z awarią i wymianą pompy i czy ww. zdarzenie było zgłaszane PPIS.

W analizowanych aktach brak także planów działań naprawczych administratorów zaakceptowanych przez właściwego wójta/burmistrza/prezydenta.

Po przeprowadzeniu działań naprawczych PPIS wykonuje badania jakości wody, zgodnie § 20 ust. 3 pkt 6 rozporządzenia.

Sposób pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych oceniono jako poprawny. Protokół z pobrania wody sporządzony został prawidłowo. W niektórych przypadkach kontrole w zakresie pobierania próbek wody do badań wykonywane są jednoosobowo

Protokoły z kontroli urządzeń wodociągowych sporządzane są w sposób wyczerpujący.

W ramach nadzoru nad materiałami i wyrobami mającymi zastosowanie w procesach uzdatniania i dystrybucji wody wydawane są oceny higieniczne. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w odniesieniu do materiałów czy wyrobów stosowanych do dystrybucji wody PPIS dokonuje weryfikacji.

Postępowanie w związku z przekroczeniem w badanych próbkach ciepłej wody bakterii *Legionella sp.* należy ocenić jako prawidłowe.

W zakresie nadzoru nad kąpieliskami i miejscami wykorzystywanymi okazjonalnie do kąpieli oraz jakością wody należy stwierdzić, iż działania podejmowane są prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Nadzór nad pływalniami należy ocenić jako prawidłowy – analizowany harmonogram badań spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach w zakresie częstotliwości i badanych parametrów. Wątpliwości budzi fakt sporządzania harmonogramu przez pracowników PSSE.

Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami, m.in. wydawane są decyzje zezwalające na ekshumacje, opinie w drodze postanowienia na sprowadzanie zwłok z zagranicy. W przypadku zezwoleń na ekshumację brak jednak zawiadomień o prowadzonym postępowaniu i możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, zgodnie z art. 10 § 1 Kpa. Należy mieć na uwadze, że zarzut naruszenia przepisu art. 10 § 1

przez niezawiadomienie strony o zebraniu materiału dowodowego i możliwości składania wniosków może odnieść skutek, gdy stawiająca go strona wykaże, że zarzucane uchybienie uniemożliwiło jej dokonanie konkretnych czynności procesowych (wyrok NSA z 18 maja 2006 r., II OSK 831/05).

Z kolei w postanowieniu błędnie wskazano podstawę prawną, co może być przyczyną stwierdzenia, że postanowienie takie jest wadliwe.

Na podstawie ocenionej dokumentacji kontroli obiektów użyteczności publicznej stwierdzono, że przedsiębiorców zawiadamia się o zamiarze przeprowadzenia kontroli. Pracownicy posiadają doraźne upoważnienia, kontrole obiektów wykonywane są w zespołach dwuosobowych. Z kontroli sporządzany jest protokół na obowiązującym druku. Protokoły są wyczerpujące, a przepisy których naruszenie stwierdzano podczas kontroli podawane są precyzyjnie. W przypadku stwierdzania nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego obiektu należałoby także przytoczyć art. 61 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane

Postępowania administracyjne w związku ze stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami, na podstawie losowo wybranej dokumentacji, prowadzone były prawidłowo. W aktach spraw znajdują się zawiadomienia o wszczęciu postępowania, zawiadomienia o zakończeniu postępowania dowodowego oraz decyzje administracyjne merytoryczne i opłatowe. Dokumenty dostarczane są za potwierdzeniem odbioru. W aktach spraw znajdują się metryki spraw. Zapisy dotyczące obowiązków w decyzjach merytorycznych są precyzyjne.

Kontrola obiektu użyteczności publicznej została przeprowadzona prawidłowo. W przypadku stwierdzanych uchybień na bieżąco udzielano osobie kontrolowanej wyjaśnień oraz instruowano na temat właściwego sposobu postępowania, zgodnego z obowiązującymi w danym zakresie zasadami. Protokół sporządzony został w sposób czytelny i wyczerpujący, kolejno opisano obszary niezbędne do oceny, czy usługi świadczone są w sposób bezpieczny. Jednak w innych protokołach obiektów świadczących usługi kosmetyczne brak jest wyczerpujących informacji na temat wyposażenia stanowisk do mycia rąk, postępowania z odpadami, procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, sprzętu jednorazowego użycia.

W przypadku zgłaszanych do PSSE wniosków o interwencję, działania podejmowane są bez zbędnej zwłoki w oparciu o obowiązujące przepisy, a osoby zgłaszające w każdym przypadku informowane są o przebiegu i sposobie rozpatrzenia sprawy.

6. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

W zakresie nadzoru nad jakością wody:

- Harmonogramy badań wody do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw sporządzane są w PSSE, a zgodnie z § 6 pkt 4) ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wewnętrzna kontrola jakości wody realizowana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne obejmuje ustalanie harmonogramu pobierania próbek wody do badań jakości wody (...) z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym (...).
- W analizowanym przypadku przekroczenia mikrobiologicznego brak informacji o wykonaniu przez administratora badań po przeprowadzonych działaniach naprawczych (wymiana pompy) oraz podjętych w związku z tym ewentualnych czynnościach przez PPIS.
- Kontrole w zakresie pobierania próbek wody wykonywane są w niektórych przypadkach jednoosobowo, co jest niezgodne z obowiązującymi wytycznymi.
- W przypadku oceny higienicznej na zastosowanie preparatu do uzdatniania wody przedsiębiorstwo nie przedstawiło harmonogramu monitorowania dodatkowych parametrów, w aktach brak też sprawozdań z badań w tym zakresie.

W zakresie nadzoru nad jakością wody w pływalniach harmonogramy badań w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw sporządzane są w PSSE, a zgodnie z § 3 pkt 3) ww. rozporządzenia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach zarządzający pływalnią dokonuje oceny spełniania wymagań (...) na

podstawie systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z harmonogramem ustalonym z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym (...).

W zakresie nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w toku postępowania związanego z wydaniem decyzji zezwalającej na ekshumację brak jest zawiadomień o prowadzonym postępowaniu i możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, zgodnie z art. 10 § 1 Kpa. Należy mieć na uwadze, że zarzut naruszenia przepisu art. 10 § 1 przez niezawiadomienie strony o zebraniu materiału dowodowego i możliwości składania wniosków może odnieść skutek, gdy stawiająca go strona wykaże, że zarzucane uchybienie uniemożliwiło jej dokonanie konkretnych czynności procesowych (wyrok NSA z 18 maja 2006 r., II OSK 831/05).

W protokołach z kontroli obiektów świadczących usługi kosmetyczne brak jest wyczerpujących informacji na temat wyposażenia stanowisk do mycia rąk, postępowania z odpadami, procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, sprzętu jednorazowego użycia, co nie pozwala na ocenę czy usługi wykonywane są w warunkach i w sposób bezpieczny dla klienta.

W decyzjach opłatowych uwzględnia się koszt przeprowadzenia kontroli przez jednego pracownika w sytuacji, gdy kontrola przeprowadzana jest w zespole dwuosobowym, co jest niezgodne ze stanem faktycznym.

7. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PSSE:

W zakresie nadzoru nad jakością wody:

- Ustalanie i zatwierdzanie harmonogramów badania wody do spożycia przez przedsiębiorstwa w ramach kontroli wewnętrznej należy realizować zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).
- Należy egzekwować od przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych obowiązek określony w § 6 pkt 1 ppkt c ww. rozporządzenia, tj. wykonywanie w ramach kontroli wewnętrznej badań jakości wody każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody (...).
- Kontrole obiektów, w tym kontrole związane z pobieraniem próbek wody do badań w ramach nadzoru sanitarnego, należy przeprowadzać w zespołach liczących co najmniej dwóch kontrolerów.
- W zakresie nadzoru nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania wody i dystrybucji wody należy postępować zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W zakresie nadzoru nad jakością wody w pływalniach harmonogramy badań w ramach kontroli wewnętrznej należy ustalać z administratorami zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

W zakresie nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi postępowanie związane z wydaniem decyzji zezwalającej na ekshumację należy prowadzić zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego z uwzględnieniem art. 10 § 1 Kpa.

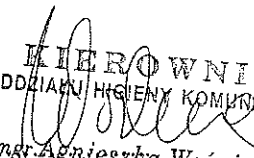
Kontrole obiektów świadczących usługi kosmetyczne należy każdorazowo przeprowadzać wnikliwie, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesów sterylizacji i dezynfekcji. W protokołach należy szczegółowo podawać informacje m.in. na temat:

- postępowania z narzędziami wykorzystywanymi do zabiegów, ilości i rodzaju sprzętu wykorzystywanego wielorazowo oraz jednorazowo;
- wyposażenia stanowisk do mycia rąk wraz z oceną, czy są one zorganizowane prawidłowo;
- procedur obowiązujących w zakładzie wraz z analizą, czy są one dostosowane do zakresu świadczonych usług oraz czy postępowania jest zgodne i ich zapisami.

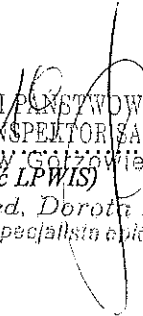
W decyzjach opłatowych należy uwzględniać koszty zgodne ze stanem faktycznym, tzn. w przypadku kontroli przeprowadzanej w zespole dwuosobowym należy liczyć koszt przeprowadzenia kontroli przez dwóch pracowników.

8. Informacje o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przekazać w terminie: 29 marca 2019r.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz dla PPIS w Nowej Soli drugi dla LPWIS. Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

KIEROWNIK
ODDZIAŁU HIGIENY KOMUNALNEJ
01.02.2019 r.
..... mgr Agnieszka Woźniczka
(data, podpis i pieczęć Kierownika
komórki organizacyjnej)

04.02.19
.....
(data, podpis Kierownika
do spraw kontroli)

 02.02.19
LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
..... w Górzowie Wlkp.
(data, podpis i pieczęć LPWIS)
lek. med. Dorota Konaszczuk
specjalista bakteriolog

* - niepotrzebne skreślić